

Ken Skates AC / AM

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf: MB/KS/5548/14

Christine Chapman AC

Cadeirydd

Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Bae Caerdydd

CF99 1NA

6 Gorffennaf 2015

Annwyl Christine

ADRODDIAD Y PWYLLGOR CYMUNEDAU, CYDRADDOLDEB A LLYWODRAETH LEOL – CYFRANOGIAD YN Y CELFYDDYDAU – DIWEDDARIAD AR GYNNYDD 2015

Ysgrifennaf atoch yn rhinwedd eich swydd fel Cadeirydd y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol â chyfrifoldeb am graffu ar faterion sy'n ymwneud â'r Celfyddydau a Diwylliant.

Yn ystod 2012/13, cynhaliodd y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol Ymchwiliad i Gyfranogiad yn y Celfyddydau. Cyhoeddwyd adroddiad gan y Pwyllgor ar ganfyddiadau'r Ymchwiliad hwn ym mis Ionawr 2013. Roedd yr adroddiad yn cynnwys 8 argymhelliad, a derbyniwyd pob un ohonynt, naill ai'n llawn neu mewn egwyddor, gan y Gweinidog Tai, Adfywio a Threftadaeth ar y pryd.

Rwy'n sylweddoli pa mor bwysig yw'r materion a godwyd yn yr adroddiad a gallaf gadarnhau fy mod wedi ymrwmo i symud ymlaen â'r argymhellion y cytunwyd arnynt. Rwyf am i Gymru fod y genedl fwyaf gweithgar a chreadigol yn y DU ac mae cynyddu lefelau cyfranogi yn y celfyddydau - a gweld pobl yn creu ac yn gwneud yn hytrach na bod yn sylwedyddion yn unig - yn allweddol i wireddu hyn. Rwy'n bwriadu gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol, gan gynnwys Cyngor Celfyddydau Cymru, i gynyddu lefelau cyfranogi yn y celfyddydau, ac i ennyn mwy o ddiddordeb ynddynt. Bydd hynny, yn ei dro, yn golygu bod pobl yn cymryd mwy o ran a bydd yn cefnogi datblygiad economi ffyniannus, gynaliadwy ar gyfer y celfyddydau.

Rwy'n ysgrifennu atoch yn awr i roi'r diweddaraf i aelodau'r Pwyllgor am y cynnydd sydd wedi'i wneud hyd yma ar weithredu'r argymhellion hyn.

Un o brif argymhellion adroddiad y Pwyllgor oedd y dylid datblygu Cynllun Gweithredu hollgynhwysfawr i helpu Llywodraeth Cymru a Chyngor Celfyddydau Cymru i ganolbwyntio ar gynyddu lefelau cyfranogi. Cafodd y Cynllun Gweithredu hwn ei ddatblygu drwy gydweithio rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru â chydweithwyr yng Nghyngor

Celfyddydau Cymru. Ceir crynodeb byr o'r cynnydd yn erbyn pob argymhelliad yn Atodiad 1, ac mae'r Cynllun Gweithredu llawn i'w weld yn Atodiad 2.

Mae Cyngor Celfyddydau Cymru yn ymgymryd ag ymchwil amrywiol iawn i effaith ac effeithiolrwydd ei bolisiau. Mae hyn yn cynnwys amryw o ddulliau arolygu, yn cwmpasu gwahanol sefydliadau celfyddydol yn ogystal â gwahanol gyfnodau o amser, er mwyn cael darlun mor agos â phosibl o'r tueddiadau cyfredol posibl.

O'r herwydd, efallai nad y Cynllun Gweithredu yw'r cyfrwng gorau ar gyfer darparu dadansoddiad ystadegol manwl o lefelau cyfranogi. Ar y llaw arall, mae'r Cynllun yn amlinellu'r dulliau a'r prosesau y bydd cynnydd yn cael ei fesur yn eu herbyn, ac mae'n rhoi trosolwg hefyd o'r cyfeiriad y mae polisiau yn ymwneud â lefelau cyfranogi yn symud iddo, fel ffordd o fynd i'r afael ag unrhyw rwystrau i gynnydd yn y maes hwn.

Mae'r Cynllun Gweithredu llawn yn Atodiad 2 yn rhoi mwy o fanylion am y cynnydd yn erbyn pob argymhelliad. Er bod hon yn ddogfen bwysig, rwy'n ei ystyried yn bennaf, erbyn hyn, fel cyfrwng ar gyfer sicrhau bod y ffocws yn parhau ar gynyddu lefelau cyfranogi.

Gan mai dim ond ychydig mwy na 2 flynedd sydd ers i Adroddiad y Pwyllgor gael ei gyhoeddi, gellid dadlau ei bod hi'n rhy gynnar i weld a ydy'r mentrau polisi wedi gwneud gwahaniaeth parhaus i gynyddu lefelau cyfranogi. Ond, rwyf innau o'r farn eu bod wedi gosod sylfeini cadarn ar gyfer gwneud mwy o gynnydd yn y maes hwn, ac ar gyfer ei fesur.

Mae yna arwyddion, fodd bynnag, fod y dull wedi'i dargedu hwn o gynyddu cyfranogiad yn gwneud gwahaniaeth, a bu cynnydd yn y lefelau cyfranogi o 2012/13 hyd 2013/14. Soniais yn fras am hyn pan ymddangosais o flaen eich Pwyllgor ym mis Hydref y llynedd ac, yn Atodiad 3, amgaeaf ddata cychwynnol gan Gyngor Celfyddydau Cymru ar lefelau cyfranogi yn ystod 2013/14 (dyma'r ffigurau diweddaraf sydd ar gael ar hyn o bryd). Hyderaf y bydd yr ystadegau hyn yn eich calonogi.

Mae yna synergedd amlwg rhwng yr argymhelliad a amlinellir yn ymchwiliad y Pwyllgor i Gyfranogiad yn y Celfyddydau ac Ymchwiliad y Pwyllgor Cymunedau a Diwylliant i Fynediad at Weithgareddau Celfyddydol a Diwylliannol yng Nghymru. Cafwyd cydnabyddiaeth o hyn yn argymhelliad 1 yr Adroddiad ar Gyfranogiad. Yn y gorffennol, rydym wedi darparu diweddariadau blynyddol am y cynnydd yn erbyn argymhellion yr Ymchwiliad i Fynediad ond, ar hyn o bryd, rwy'n ystyried sut y dylid gwneud hyn yn y blynyddoedd sydd i ddod.

O ystyried bod prif argymhellion yr Ymchwiliad i Gyfranogiad eisoes wedi'i gyflawni drwy ddatblygu'r cynllun gweithredu sydd ynghlwm a bod cynnydd sylweddol wedi'i wneud i brif ffrydio'r gofynion i ddatblygu polisiau sy'n rhoi blaenoriaeth i gyfranogiad gweithredol, nid wyf yn cynnig darparu diweddariadau blynyddol yn erbyn argymhellion yr Adroddiad hwn. Fodd bynnag, hoffwn eich sicrhau y bydd cynnyddu lefelau cyfranogiad yn y celfyddydau yn parhau yn flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru am flynyddoedd lawer i ddod.

Yn gywir

Ken Skates AC / AM

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism

ADRODDIAD Y PWYLLGOR CYMUNEDAU, CYDRADDOLDEB A LLYWODRAETH LEOL AR GYFRANOGIAD YN Y CELFYDDYDAU

Crynodeb o'r Cynnydd (Tachwedd 2014)

Argymhelliad 1. *Dylai Llywodraeth Cymru roi ar waith gynllun gweithredu ar gyfranogi, ochr yn ochr â'i gynllun (sic) gweithredu hygyrchedd, gyda'r diben o gynyddu lefelau cyfranogi ledled Cymru.*

Argymhelliad 2. *Dylai'r cynllun gweithredu gynnwys mesurau i fonitro lefelau cyfranogi ar draws y celfyddydau, ynghyd â chymau gweithredu i ganfod anghydraddoldeb yn y ddarpariaeth (e.e. oherwydd rhesymau daearyddol, economaidd neu gymdeithasol).*

Mae'r ddau argymhelliad wedi'u cyflawni; fel yr amlinellir uchod, mae cynllun gweithredu wedi'i ddatblygu sy'n ein galluogi i ganolbwyntio ar gynyddu lefelau cyfranogi ymhlith pob grŵp yng Nghymru. Mae'n cynnwys mesurau i ganiatáu inni fonitro cynnydd, ac i ganolbwyntio ar feysydd o dangyflawni. Mae'r Cynllun Gweithredu hefyd yn cynnig meincnod ar gyfer mesur llwyddiant mentrau polisi dros y blynyddoedd sydd i ddod.

Argymhelliad 3. *Yn ychwanegol at hygyrchedd a chydraddoldeb, dylai llythyr cylch gwaith blynyddol Llywodraeth Cymru gynnwys pwyslais ar gynyddu lefelau cyfranogi.*

Amlygwyd dymuniad Llywodraeth Cymru i gynyddu cyfranogiad yn y celfyddydau fel thema allweddol yn y Llythyrau Cylch Gwaith blynyddol i Gyngor Celfyddydau Cymru ar gyfer 2013-14, 2014-15 a 2015-16. Datblygwyd dangosyddion perfformiad penodol, er mwyn sicrhau bod hyn yn cael ei gyflawni. Mae'r Dangosyddion Perfformiad Allweddol hyn yn cael eu monitro gan fy swyddogion yn ystod Cyfarfodydd Monitro Chwarterol rhwng Tîm Nawdd Llywodraeth Cymru ac Uwch-dîm Rheoli Cyngor Celfyddydau Cymru. Ceir adroddiad ar gynydd yn adroddiad blynyddol a chyfrifon Cyngor Celfyddydau Cymru, ar ddiwedd bob blwyddyn ariannol.

Argymhelliad 4. *Dylai'r cynllun gweithredu gynnwys mesurau i sicrhau cydweithio ar draws adrannau'r Llywodraeth a chydwethio ymhlith partneriaid, gan gynnwys llywodraeth leol a'r sector gwirfoddol.*

Mae hwn yn opsiwn y mae fy swyddogion yn parhau i ymchwilio iddo bob cyfle a gânt. Mae yna gydberthynas agos rhwng y blaenoriaethau gweinidogol ar gyfer y celfyddydau a meysydd polisi cysylltiedig fel addysg, yr economi, llywodraeth leol a chymunedau a diddordebau diwylliannol ehangach yn fy mhortffolio fy hun, hy y diwydiannau creadigol, twristiaeth, yr amgylchedd hanesyddol ac amgueddfeydd, llyfrgelloedd ac archifau. Bydd gen i 'Grŵp y Celfyddydau a Chreadigrwydd' fy hun a fydd hefyd yn arwain yn y maes hwn drwy drafod â rhanddeiliaid allweddol o'r sectorau cyhoeddus, preifat a'r trydydd sector.

Argymhelliad 5. *Dylai Gyngor Celfyddydau Cymru barhau i adolygu ei bolisiau ariannu, er mwyn sicrhau ei fod yn darparu rhagoriaeth, tra'n cynyddu lefelau cyfranogi.*

Mae cynyddu lefelau cyfranogi yn parhau yn flaenoriaethau allweddol i Lywodraeth Cymru. Er hynny, rwyf wedi bod yn gwbl eglur wrth Gyngor Celfyddydau Cymru fod angen iddynt barhau i sicrhau bod pob aelod o'r cyhoedd yn dal i gael cyfleoedd o safon i gael cyfranogi yn y celfyddydau a chymryd rhan ynddynt.

Argymhelliad 6. *Dylai Cyngor Celfyddydau Cymru sicrhau y gall sefydliadau gael mynediad at wybodaeth am ffynonellau ariannu eraill. Dylai hyn fod ar ffurf hyfforddiant, os oes angen.*

Mae atebolrwydd yn seiliedig ar ganlyniadau wedi dod yn rhan allweddol o unrhyw strategaeth a osodir gan y llywodraeth neu ei asiantau; mae'r amser pan oeddem yn darparu arian i sefydliadau a'u gadael i weithredu o'u pen a'u pastwn eu hunain wedi hen ddarfod. Mae Cyngor Celfyddydau Cymru yn cydnabod hyn, ac yn ymateb yn unol â hynny. Mae'n gweithio'n agos gyda'i gleientiaid allweddol i'w hannog i feddwl fwy yn nhermau busnes ac i ddatblygu ffynonellau eraill o refferiw. Maent yn ymchwilio i ffynonellau llywodraeth, Ewropeaidd a phreifat er mwyn sicrhau bod Cymru yn parhau i ddatblygu sector celfyddydau bywiog a chynaliadwy, gydag amrywiaeth eang o gyfleoedd i gymryd rhan.

Argymhelliad 7. *Dylai Cyngor Celfyddydau Cymru sicrhau ei fod yn defnyddio ei berthynas â rhwydweithiau i sicrhau bod gwybodaeth yn cyrraedd sefydliadau perthnasol.*

Mae Cyngor Celfyddydau Cymru yn parhau i weithio'n agos gyda'i rwydwaith o gysylltiadau celfyddydol a diwylliannol i sicrhau bod dulliau cyfathrebu'n parhau'n agored, a bod arferion da yn cael eu rhannu. Mae cysylltiadau Cyngor Celfyddydau Cymru ag awdurdodau lleol yn arbennig o bwysig ar hyn o bryd. Mae Cyngor Celfyddydau Cymru yn dal i fuddsoddi yn y berthynas hon; mae'n ceisio cydweithio mwy ag awdurdodau lleol, er mwyn helpu i liniaru effaith y toriadau i gyllidebau. Pan fo awdurdodau lleol yn gorfod torri cyllidebau'r celfyddydau, mae Llywodraeth Cymru a Cyngor Celfyddydau Cymru yn gweithredu'n uniongyrchol i'w hannog i ystyried modelau cyflenwi eraill - gan gynnwys ymddiriedolaethau hyd braich fel ffordd o gynnal y gwasanaethau a'r cyfleusterau hyn. Mae Cyngor Celfyddydau Cymru hefyd yn parhau i feithrin cysylltiadau â'r Trydydd Sector; ac mae'n gosod pwyslais arbennig ar sefydliadau yn darparu cymorth ac arweiniad i grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol, fel pobl anabl a chymunedau BME.

Argymhelliad 8. *Dylai Cyngor Celfyddydau Cymru roi strategaeth ar waith i gynyddu lefelau ariannu gan fusnesau.*

Mae'n hynod bwysig bod sefydliadau yn parhau i ymchwilio i'r opsiynau ar gyfer ysgogi cyllid o ffynonellau allanol yn y sector preifat. Mae Celfyddydau a Busnes Cymru yn chwarae rôl ganolog yn y maes hwn ar hyn o bryd. Mae Cyngor Celfyddydau Cymru wedi cymryd y cyfrifoldeb am fonitro ei gyllid ei hun a chyllid craidd Llywodraeth Cymru ar gyfer Celfyddydau a Busnes Cymru, ac mae'n gweithio'n agos gyda Celfyddydau a Busnes Cymru i lunio ei flaenoriaethau. Fodd bynnag, mae effaith ein cyllid a pherfformiad Celfyddydau a Busnes Cymru yn gyffredinol yn cael eu hasesu, cyn gwneud unrhyw benderfyniad hirdymor ar sut fydd orau i gefnogi'r gweithgarwch hwn.